

"לדבר עם ילדים"- סדנא לפיתוח תקשורת הורים-ילדים ע"פ תוכנית 'דוסו' בגני הילדים

לימור דותן ישראלי; רחלי בירנבאום, שפ"ח, המועצה האזורית עמק חפר

משרד החינוך בשיתוף השירות הפסיכולוגי - חינוכי, יזמו סדנאות הורים לילדים הלומדים את תוכנית 'דוסו', על מנת לפתח, לקדם ולהעמיק את ההיבטים הרגשיים – חברתיים במפגש הבינאישי, המתקיים לא רק בין הילד וקבוצת השווים אלא גם בין הילד והוריו. תכנית 'דוסו' המועברת בגני הילדים, היא תכנית לפיתוח מיומנויות חברתיות ורגשיות. היא מתמקדת בזיהוי והבעת רגשות, בהכרת דפוסי תקשורת בונים ובפתרון בעיות בהתמודדות עם מצבים אישיים ובינאישיים בחיי היומיום בגן.

בקבוצת ההורים השתתפו כ- 15 הורים לילדים מאותה כיתת גן. נערכו שישה מפגשים ברצף, בתדירות של פעם בשבוע. כל מפגש ארך שעה וחצי. התמקדנו בתקשורת בין הורים לילדיהם, תוך פיתוח רגישות ומיומנויות הקשבה, זיהוי דפוסי התקשורת בבית ומשמעותם, למידת דפוסי תקשורת יעילים בין הורה לילד, הבנת מסגרת הגבולות והכללים בבית וחשיבותם בהתמודדות עם קונפליקטים והבנת הקונפליקט ומטרותיו והדרכים לפתרונם. להלן תוכן הסדנה:

מפגש 1: הכרות- תקשורת מהי?- היכרות אישית: ההורה שבי. במפגש זה עסקנו בהיכרות בין חברי הקבוצה וכן בהיכרות של כל אחד ואחד עם ההורה שבתוכו. דיברנו על היבטים שונים הלוקחים חלק בעיצוב הזהות ההורית, וביניהם- חוויות ילדות של ההורה, הקשרים חברתיים ותרבותיים ובן הזוג.

מפגש 2 : התקשורת מנקודת מבטו של הילד - היכרות עם הילד: מפגש זה עסק בגורמים המשפיעים על דרכי התקשורת של הילד, ביניהם- גורמים התפתחותיים (כמו הבעת רגשות, שפה, יכולת ויסות) וטמפרמנט ייחודי לכל ילד. כמו כן, דיברנו על התנהגויות תקשורתיות של ילדים כמקור אינפורמטיבי לרגשותיהם ולעולמם האישי.

מפגש 3: משמעות הקונפליקט בתקשורת- במפגש זה העמקנו במושג הקונפליקט כביטוי לתקשורת - משמעותו והדרכים ליישובו. דובר על חשיבות הקונפליקט בקשר עם האחר והילד בפרט, והאופן בו הקונפליקט מסייע לנו ביצירת המרחב המשותף עם הילד, מרחב אשר יש בו מקום להורה ולילד כאחד.

מפגש 4 : קונפליקטים וגבולות – להתיר את הקשרים - הקשר בין קונפליקטים וגבולות: מהם גבולות בתקשורת? במפגש זה דנו בסוגיית הגבולות בחינוך ילדים, סוגיה "בוערת" בימינו. ההורים העלו אירועים קונפליקטואליים מתוך חיי היום-יום וערכנו בחינה והסתכלות משותפת להעמקת ההבנה של אירועים אלו.

מפגש 5 : איך לדבר כך שהילדים יקשיבו - בנייה ופתיחה של ערוצי תקשורת הורים – ילדים. במפגש זה עסקנו בשאלה כיצד ניתן ליצור ולזמן תקשורת עם ילדים?

מפגש 6: שאלות ותשובות- מפגש זה הוגדר כמפגש פתוח, בו ההורים העלו שאלות ודילמות המעסיקות אותם בהורות. כמו כן, חלק מן המפגש הוקדש למשוב על הסדנה.